

Затверджено
Указом № 195 від 04.09.25р.

Інструкція з охорони праці для вчителя

1. Загальні вимоги з охорони праці вчителя

1.1. Інструкція розроблена з урахуванням вимог:

- Кодексу цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI;
- Закону України «Про охорону праці» від 14.10.92 № 2694-XII;
- Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, затвердженого наказом МОН від 18.04.2006 № 304 (у редакції наказу МОН від 22.11.2017 № 1514);
- Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 № 9.

1.2. До роботи вчителем допускається особа, яка має спеціальну педагогічну освіту і за станом здоров'я може виконувати відповідний вид роботи.

1.3. З учителем повинні бути проведені інструктажі з охорони праці: вступний (при вступі на роботу), первинний (на робочому місці), повторний (у встановлені терміни). Якщо при проведенні занять вчитель використовує електрообладнання (прилади, пристрої, верстати тощо) він повинен пройти відповідне навчання з наступною здачею екзамену.

1.4. У своїй роботі вчитель несе відповідальність за порушення правил безпеки життєдіяльності, вимог охорони праці і санітарної гігієни та повинен:

- знати свої посадові обов'язки, інструкції з охорони праці та пожежної безпеки, дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку та режиму праці і відпочинку;
- організувати свою роботу щодо створення та забезпечення безпечних умов проведення навчального і виховного процесу відповідно до вимог чинного законодавства про працю, локальних нормативних актів з охорони праці;
- не приносити в навчальний заклад речі, які не використовуються на уроках: предмети, що колють, ріжуть, сірники, запальнички, аерозольні балончики з різними наповнювачами, вибухонебезпечні предмети, хімічні речовини тощо;
- систематично проводити згідно з планом профілактичну роботу щодо попередження травматизму учнів школи;
- вміти надавати домедичну допомогу;
- у разі захворювання дитини чи нещасного випадку повинен негайно викликати медичного працівника, повідомити про кожний такий випадок безпосередньо керівництво школи, вживати невідкладних заходів щодо усунення причин, що призвели до нещасного випадку, сприяти проведенню об'єктивного розслідування нещасного випадку;
- суворо дотримуватись правил пожежної безпеки, знати місця розташування первинних засобів пожежогасіння (вогнегасники, пісок, вода), шляхи евакуації з будівлі під час пожежі або задимлення, вміти користуватись засобами пожежогасіння та сповіщення;
- організувати евакуацію учнів з приміщення в разі пожежі та інших аварійних ситуацій чи стихійного лиха;
- дотримуватись правил особистої гігієни, тримати в чистоті і порядку своє робоче місце.

1.5. Учитель несе персональну відповідальність за життя та здоров'я учнів під час навчального процесу.

1.6. У разі невиконання або порушення інструкції з охорони праці вчитель притягується до дисциплінарної відповідальності відповідно до Кодексу законів про працю України, правил внутрішнього трудового розпорядку. Також за потреби він проходить позачергову перевірку знань з охорони праці, з ним проводяться позапланові чи цільові інструктажі.

1.7. При виконанні професійних обов'язків на вчителя можуть впливати шкідливі (небезпечні) фактори, пов'язані:

- з високим психофізіологічним навантаженням;
- з небезпекою ураження електрострумом, виникненням загорань та пожеж;
- з порушенням параметрів мікроклімату в навчальних приміщеннях;
- з недостатнім освітленням робочої зони;
- з іонізуючим випромінюванням та електромагнітними полями при роботі з персональним комп'ютером, ноутбуком, ксероксом, іншою апаратурою.

1.8. Якщо вплив таких факторів можна зменшити за рахунок засобів індивідуального захисту, то вони видаються згідно з галузевими нормами та відповідно до колективного договору.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Перед початком занять вчитель повинен при вході в робочий кабінет повністю упевнитися в справності освітлення. Світильники мають бути надійно прикріплені до стелі (стін), комутаційні коробки мають бути закриті кришками, корпуси вимикачів та розеток не повинні мати тріщин чи сколів. Неприпустимо використання оплавлених розеток і вимикачів, а також вилок і подовжувачів з оголеними або пошкодженими дротами.

2.2. Візуально перевірити санітарний стан кабінету, безпеку свого робочого місця та місць учасників навчального процесу.

2.3. Провітрити приміщення. Переконатися в тому, що температура повітря в кабінеті відповідає санітарним вимогам та перебуває в межах 18-20°C.

2.4. При використанні у своїй діяльності персонального комп'ютера (ноутбука), принтера, ксерокса слід переконатися у їх справності і цілісності кабелів живлення, електричних вилок.

2.5. Необхідно візуально перевірити стан системи водопостачання, радіаторів опалення, упевнитись у відсутності протікання.

2.6. Перевірити наявність справних засобів пожежогасіння та медичної аптечки.

2.7. При виявленні порушень вимог охорони праці в приміщенні для занять, учитель не повинен розпочинати роботу з учнями до усунення недоліків, які загрожують їхньому життю та здоров'ю.

2.8. При виявленні пошкоджень меблів, системи водопостачання, опалення, електрообладнання, які можуть негативно вплинути на здоров'я, необхідно

повідомити відповідального в закладі за ремонтні роботи працівника для вжиття відповідних заходів.

2.9. За необхідності використання учнями обладнання, пристроїв, учитель повинен перевірити їх справність, наявність захисних засобів, а також зобов'язаний ознайомити учнів з правилами їх безпечної експлуатації.

2.10. Перед початком занять за новою темою, проведенням лабораторних та практичних робіт вчитель повинен провести з учнями інструктаж з охорони праці.

3. Вимоги з охорони праці під час роботи

3.1. Учитель забезпечує безпечне проведення навчального процесу.

3.2. Перед початком роботи учитель повинен поцікавитись станом здоров'я учнів та в разі отримання скарги забезпечити негайне надання медичної допомоги, повідомивши про цей випадок медичного працівника та керівництво закладу.

3.3. Під час занять:

- у навчальному кабінеті виконуються лише роботи, які передбачені розкладом і планом занять;
- учитель повинен постійно перебувати в кабінеті разом з учнями, залишати учнів самих в кабінеті забороняється.

3.4. Демонстраційні роботи, лабораторні і практичні заняття здійснюються з допомогою лаборанта, якщо така посада передбачена штатним розписом школи. Учні забороняється виконувати функції лаборанта.

3.5. Під час занять учителю забороняється проводити будь-які види ремонтних робіт в приміщенні, оскільки вони повинні виконуватися спеціально підготовленим персоналом закладу (електромонтером, слюсарем тощо).

3.6. Якщо під час занять погіршиться стан здоров'я учня (учнів) або вчителя, потрібно вжити екстрених заходів, зокрема:

- при погіршенні стану здоров'я учня (запаморочення, втрата свідомості, кровотеча з носа тощо) учитель повинен надати йому домедичну допомогу та викликати медичного працівника;
- при погіршенні стану здоров'я учителя учні повинні повідомити про це керівника закладу, який має вжити відповідних заходів щодо надання медичної допомоги хворому та продовження занять з учнями.

3.7. Учителю забороняється залишати учнів, з якими він проводить навчальні заняття, екскурсії тощо, без нагляду.

3.8. Під час роботи вчителю слід дотримуватися порядку у приміщенні, не захарашувати своє робоче місце і місця учнів, евакуаційні виходи з навчального кабінету.

3.9. Під час проведення занять в кабінеті вчитель має роз'яснювати учням правила поведінки учня на уроці і контролювати дотримання дисципліни.

3.10. Учитель повинен вживати заходи дисциплінарного впливу до учнів, які порушують правила безпечної поведінки під час занять.

3.11. Учитель зобов'язаний повідомити керівника закладу про всі порушення з охорони праці, які знижують рівень безпеки життєдіяльності учнів (норми освітленості, травмонебезпеки обладнання, інструментів тощо).

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Вчитель повинен закінчити роботу у встановлений термін згідно з розкладом занять. Після закінчення навчання він зобов'язаний:

4.1.1. Не допускати перебування учнів у навчальному кабінеті без його нагляду.

4.1.2. Привести в порядок робоче місце. Обладнання, яке використовувалось вчителем під час навчального процесу, демонстраційних, експериментальних та інших видів робіт, необхідно відключити, прибрати з демонстраційного столу і розмістити згідно з правилами зберігання.

4.1.3. Прибрати в установлені місця наочні посібники, журнал, зошити, інструменти, спецодяг та засоби захисту, інші матеріали.

4.1.4. Провітрити приміщення до початку наступних занять.

4.1.5. Зачинити вікна, кватирки, вимкнути світло та електрообладнання, зачинити приміщення та здати ключі у місце їх зберігання.

4.1.6. Повідомити керівництво школи про випадки порушень вимог з охорони праці та вжиті заходи.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. Вчитель повинен вжити заходів для збереження життя і здоров'я учнів, працівників закладу освіти та власного життя у разі виникнення аварійних ситуацій і не створювати власними діями загрози для життя і безпеки людей. У разі виникнення такої ситуації він повинен:

5.1.1. негайно повідомити керівництво навчального закладу про аварію (нешасний випадок), місце її виникнення.

5.1.2. Діяти чітко, без метушні, запобігати проявам паніки серед учнів.

5.1.3. При виникненні пожежі неухильно дотримуватися вимог Інструкції з пожежної безпеки, яка діє в навчальному закладі.

5.1.4. Швидко евакуювати учнів із приміщення згідно з планом евакуації.

5.1.5. У разі нещасного випадку вчитель повинен надати постраждалому домедичну допомогу, в подальшому викликати лікаря (швидку допомогу) та негайно сповістити про це керівництво закладу, тобто він має діяти за алгоритмом, який передбачено у подібних ситуаціях.

5.1.6. У випадку пошкоджень у системі водопостачання, каналізації, опалення їх слід локалізувати. При виявленні несправності в роботі комп'ютера, принтера, ксерокса, музичної апаратури тощо (шум, запах гару, поява диму, іскріння) потрібно негайно знеструмити обладнання. Про всі несправності необхідно повідомити заступнику директора з адміністративно-господарської частини (за його відсутності — іншій відповідальній особі) і далі діяти згідно з отриманими вказівками.

5.4. У разі загрози або виникнення осередку небезпечного впливу техногенного характеру, терористичного акту необхідно діяти відповідно до плану евакуації, Інструкції про порядок дій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій терористичного характеру.

Повне або часткове копіювання будь-яких матеріалів сайту, цитування, публікація їх анотованих оглядів допускаються лише за письмового дозволу редакції сайту
Служба охорони праці